

ПОКАЗАТЕЉИ КВАЛИТЕТА РАДА
У АПОТЕКАРСКОЈ ДЕЛАТНОСТИ
У БОЛНИЦАМА У БЕОГРАДУ
2023

др Младен Бабић

Градски завод
за јавно здравље
Београд

САДРЖАЈ

РЕЗУЛТАТИ	3
1. Број пријава нежељених реакција на лек или медицинско средство	3
2. Број пријава сумње у квалитет, односно одступања од стандарда квалитета лека или медицинског средства	4
3. Број интерних едукација здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства	4
4. Број пружених информација и упутстава здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и МС по захтеву	4
5. Преглед и усклађивање интрахоспиталне примене антимикробне терапије на одељењу интензивне неге	5
ЗАКЉУЧАК	5

УВОД

Показатељи квалитета у апотекарској делатности прате се у установама на свим нивоима здравствене заштите. Подаци потребни за израчунавање показатеља прикупљају се у: апотекарским установама (у јавној или приватној својини); апотекама дома здравља, односно апотекама које су организациони део друге здравствене установе на примарном нивоу здравствене заштите; апотекама као организационом делу здравствене установе на секундарном или терцијарном нивоу здравствене заштите, односно здравствене установе која обавља делатност на више нивоа здравствене заштите, тј. у болничким апотекама и у апотекама приватне праксе. Подаци се користе за израду извештаја на годишњем нивоу.

Према Правилнику о показатељима квалитета здравствене заштите и о провери квалитета стручног рада („Службени гласник РС“ бр. 123/21), апотеке у здравственим установама које обављају **стационарну делатност** прикупљају податке и прате следеће показатеље:

1. Број пријава нежељених реакција на лек или медицинско средство
2. Број пријава сумње у квалитет, односно одступања од стандарда квалитета лека или медицинског средства
3. Број интерних едукација здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства
4. Број пружених информација и упутстава здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства по захтеву
5. Преглед и усклађивање интрахоспиталне примене антимикробне терапије на одељењу интензивне неге (израчунава се као број интервенција подељен са укупним бројем пацијената у интензивној нези и помножен са 100)

У овом поглављу су анализирани показатељи квалитета рада апотекарске делатности у болницама у Београду у 2023. години. Ови показатељи се први пут прате од 2022. године, а 8 болница у Београду је доставило показатеље квалитета рада болничких апотека за 2023. годину.

РЕЗУЛТАТИ

1. Број пријава нежељених реакција на лек или медицинско средство

- Пријаве нежељених реакција на лек или медицинско средство болничка апотека евидентира у својој документацији, а укупан број пријава уноси путем Сервиса јавног здравља.

Током 2023. године било је укупно 35 пријава нежељених реакција на лек или медицинско средство, што је за 12 (52%) више у односу на претходну годину. Највише пријава забележено је у Клиничко-болничком центру „Др Драгиша Мишовић“ (12) и у КБЦ „Звездара“ (11). У Специјалној болници за цереброваскуларне болести „Свети Сава“ и Специјалној болници за болести зависности није било пријава нежељених реакција на лек или медицинско средство (Табела 1).

Табела 1. Показатељи квалитета у апотекарској делатности у стационарној делатности, 2022. и 2023. година

Здравствена установа	Год.	Број пријава нежељених реакција на лек или медицинско средство	Број пријава сумње у квалитет, односно одступања од стандарда квалитета лека или медицинског средства	Број интерних едукација здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства	Број пружених информација и упутстава здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и МС по захтеву	Укупан број пацијената на одељењу интензивне неге	Број интервенција на одељењу интензивне неге	Преглед и усклађивање интравеноспиталне примене антимикробне терапије на одељењу интензивне неге
КБЦ "Др Драгиша Мишовић-Дедиње"	2022	8	7	6	22	4374		0,0
	2023	12	7	4	55	4038	7	0,2
КБЦ "Звездара"	2022	4	1	2	1267	4607	1267	27,5
	2023	11	5	83	1164	5282	399	7,6
Клиничко болнички центар "Земун"	2022							
	2023	1	7	5	98			
Институт за кв. болести "Дедиње"	2022							
	2023	3	0		10	3881	0	0,0
Институт за ортопедију Бањица	2022	11	3	12	22000	5541	80	1,4
	2023	6	5	12	22500	5732	480	8,4
Спец. болница за цереброваскуларне болести "Свети Сава"	2022							
	2023	0	4		14	1885	52	2,8
Институт за ментално здравље	2022	0	0	0	0	0	0	
	2023	2	0	0		0	0	
Специјална болница за болести зависности	2022					145		0,0
	2023	0	0	2	2	156		0,0
УКУПНО	2022	23	11	20	23289	14667	1347	9,2
	2023	35	28	106	23843	20974	938	4,5

2. Број пријава сумње у квалитет, односно одступања од стандарда квалитета лека или медицинског средства

- *Пријаве сумње у квалитет, односно одступања од стандарда квалитета лека или медицинског средства болничка апотека евидентира у својој документацији, а укупан број пријава уноси путем Сервиса јавног здравља.*

Укупно 28 пријава сумње у квалитет, односно одступања од стандарда квалитета лека или медицинског средства, забележено је током 2023. године, што је за 17 (154%) више у односу на претходну годину. Највише пријава било је у Клиничко-болничком центру „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ и Клиничко-болничком центру „Земун“, по 7 пријава сумње у квалитет или одступања од стандарда квалитета лека или медицинског средства.

У Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, Специјалној болници за болести зависности и Институту за ментално здравље није било пријава сумње у квалитет (Табела 1).

3. Број интерних едукација здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства

- *Број одржаних интерних едукација у здравственој установи о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства болничка апотека евидентира у својој документацији, а укупан број интерних едукација уноси путем Сервиса јавног здравља.*

Број одржаних интерних едукација у здравственој установи о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства износио је 106 (у претходној години 20). Највећи број интерних едукација одржан је у Клиничко-болничком центру „Звездара“, где их је било 83, а затим у Институту за ортопедију „Бањица“, док је у осталим установама број едукација био знатно мањи (Табела 1).

У Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, Институту за ментално здравље и Специјалној болници за цереброваскуларне болести „Свети Сава“ није било интерних едукација здравствених радника о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства.

4. Број пружених информација и упутстава здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и медицинских средстава (МС) по захтеву

- *Под појмом „информација по захтеву“ подразумевају се информације и упутства које је фармацеут дао здравственом раднику (лекар и медицинска сестра/техничар), по упућеном захтеву.*

Према подацима из базе података Сервиса јавног здравља Републике Србије, у београдским болницама пружено је укупно 23.843 информација и упутстава здравственим радницима о безбедној припреми и примени лека и медицинског средства по захтеву, што је за 2,4% више у односу на претходну годину. Од укупног броја, 94,4% (22.500) односило се на Институт за ортопедију „Бањица“, а следећи по броју пружених информација је Клиничко-болнички центар „Звездара“. Знатно мањи бројеви забележени су у осталим болницама које су доставиле податке (Табела 1).

Велике разлике између здравствених установа које су доставиле податке указују на могућу разлику у методологији прикупљања података између болница, на шта би у будућности требало обратити пажњу

5. Преглед и усклађивање интрахоспиталне примене антимикробне терапије на одељењу интензивне неге (израчунава се као број интервенција подељен са укупним бројем пацијената у интензивној нези и помножен са 100)

- Број интервенција је укупан број интервенција болничког фармацеута, а које се односе на усклађивање примене антимикробне терапије на одељењу интензивне неге. Интервенцију ради болнички фармацеут у болничкој апотеци или одласком на одељење. Увидом у терапију пацијента из информационог система или из захтева за терапију, фармацеут у апотеци може да примети неадекватност терапије (интеракције, лоше комбиновање антибиотика, проблеми са дозирањем и сл), о томе разговара са лекаром и да предлог за измену терапије. Таква интервенција се води у Књизи интервенција у апотеци. Фармацеут може да оде на одељење, у циљу прегледа рационалности примене антибиотика, разговара са лекаром и своје мишљење уноси у историју болести и/или терапијску листу. Таква интервенција се води у Књизи интервенција у апотеци. Такође, фармацеут може у оквиру консултација или на конзилијуму да да мишљење и тада се уноси у историју болести – у овим ситуацијама постоје позиви на консултацију и/или конзилијум. Укупан број интервенција чини збир интервенција из Књиге интервенција и позива на консултацију.

Код укупно 4,5% пацијената на одељењу интензивне неге рађен је преглед и усклађивање антимикробне терапије, што је мање у односу на претходну годину када је овај проценат износио 9,2%. У Институту за ортопедију „Бањица“, код 8,4% пацијената на одељењу интензивне неге извршен је преглед и усклађивање антимикробне терапије, док је у Клиничко-болничком центру „Звездара“ овај преглед обављен код 7,6% пацијената (27,5% у 2022. години). У Специјалној болници за цереброваскуларне болести „Свети Сава“ овај проценат износи 2,8%, а у Клиничко-болничком центру „Др Драгиша Мишовић-Дедиње“ 0,2% (Табела 1). Остале установе нису доставиле податке.

ЗАКЉУЧАК

У 2023. години 8 апотека у стационарним здравственим установама су доставиле извештаје о показатељима квалитета апотекарске делатности, што је већи број у односу на претходну годину када је само 5 апотека доставило извештај.

У наредном периоду потребно је подићи обухват здравствених установа које достављају податке, као и квалитет података.